

MLADOST.

UREDNIK: F. TERSEGLAV.
IZHAJA: 1. IN 3. SOBOTO
VSAKEGA MESECA

Celoletna naročnina znaša K 2.—. Posamezne številke po 10 vin.
Uredništvo: Franc Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). Upravništvo: Ivan Podlesnik, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 1.

V Ljubljani, dne 4. aprila 1908.

Letnik I.

Mladost.

Mladost — kdo je ni vesel, kdo je ne ljubi? Mladost — prijazna beseda, ki zaneti nove upe v srcu in voljo podžiga k delu! Naj bo to ime našemu listu vselej znamenje, v katerem bo delal! Bodij mu najboljše priporočilo.

S to obljubo se »Mladost« napoti v širo domovino. In kdo je ne bi prijazno sprejel, ko jo je živa potreba rodila?

Na tisoče je naše mladine. Ona je naš up, življenjski sok, ki premlaja našo organizacijo, najbolj vsprejemljiva za vsako dobro misel, najbolj volina jo izvesti. In vendar zdaj ni imela glasila, ki bi tudi njo oživljalo.

To našo mladiko — naš list — bomo zasadili v že obdelano zemljo. Saj imamo krepke in čile mladeniške organizacije! Vsem za zgled je štajerska. Nikjer pri naših prireditvah ne manjka vnetih štajerskih fantov. »Naš Dom« je njih prapor. Potem so naši telovadci širom vse slovenske domovine. Že zdaj jih je 600, pa so se stoprav začeli gibati! V naših izobraževalnih društvih se zbirajo ukaželjni kmečki fantje in mladenke — list jih bo še bolj v nemal za delo. Tudi med člani Marijinih društev si želimo prijateljev, kajti marsikdaj bo morala naša borba za krščanske vzore biti skupna. Ne smemo pozabiti dijakov — najbolj so v nevarnosti, da jih nasprotniki ohamijo. Z »Zoro« bomo korakali k istim ciljem. Delavski mladeniči bodo »Mladost« s pridom čitali. Na Koroško bomo radi ponudili pomoč po vedno večji izobrazbi stremječemu ljudstvu. Prav željno pa hrepeni »Mladost« na Goriško in v Primorje, kjer so sovražniki krščanske omike zasejali obilo ljulike med ljudstvo.

Dal Bog, da bi naš list vse te sile združil in jim mogel biti zvesti glasnik!

Vprašaj po naših načelih? Krščansko-demokratiško, to je naše geslo! Nikoli nam ne bo le prazna beseda.

Morebiti se oziraš po nasprotnikih, »svobodomiselnih«, radikalnih itd.? Ne maraj za nje: njih hvale ne išči, za njihove ugovore se ne brigaj! Šli bomo svojo pot naprej, po nasprotnikih se ne bomo ravnali. Da jih le v delavnosti prekosimo! Saj nas ni malo!

Hočeš še kaj vedeti?

Vzemi v roke list in beri!

Če postaneta prijatelja, dopisuj vani, agitiraj zani, pridobivaj mu naročnikov! Saj je tako poceni. Naj bi postala »Mladost« za vedno ljubi gost v vsakem slovenskem domu!

Svobodna misel.

Ni je besede, ki bi bolj glasno pričala o duševni nezrelosti tako imenovane radikalne in liberalne »omladine«, kakor je beseda — svobodna misel. Od Krkonošev do Adrije oznanjajo, da se bore za svobodno misel, a če jih človek prime za besedo, ne vedo ne kod ne kam, in pokaže se, da so kakor klepetec na hruški, ki klopoče, ker piše taka sapa. Biti za svobodno misel, je moderno, a »omladina« bi bila tako rada moderna! To je tista sapa, ki gonji klepetce misli svobodne!

Razložimo nekoliko to tako imenitno besedo, da vidimo, kaj tiči v njej!

Svobodomislci bahajo, da svobodno mislijo. Kaj se to pravi? Ali se pravi, da mislijo, kar hočejo? Da lahko mislijo ali ne mislijo, da lahko mislijo to ali ono, to jim že radi priznamo. Kdo pa ni svoboden misliti ali ne misliti, misliti to ali ono? Sedaj mislim na kaj, potem pustim tisto misel in začnem razmišljati kaj drugega. Včasih seveda se mi zapiči

kaka misel v glavo, da se je le težko znebim. So ljudje, ki jih kaka predstava kar preganja in jim ne da miru, tako se jim je zapičila v možgane. Taki ljudje so bolni. Pravimo, da imajo »fiksne ideje«. Zdrav človek je pa dosti svoboden v svojih mislih. To tedaj ni nič, s čimer bi se svobodomiselnici mogli bahati. Skoraj lažje bi rekli, da imajo »fiksno idejo«, ker neprestano ponavljajo, da svobodno mislijo, kakor da imajo samo oni glave. Ali hočejo reči svobodomiselnici, da mislijo in sodijo o vsaki stvari, kakor hočejo? Mogoče, a tedaj jim zato ne bomo pridevali posebne modrosti. $2 \times 2 = 4$. Svobodomiselnici lahko trdijo, da je pet, te svobode jim ne moremo kratiti. Morda tudi lahko tako mislijo, a to naj nam milostno dovolijo, da nekoliko podvomimo o njihovem bistroumu. Kdor lahko misli, da je $2 \times 2 = 5$ in je prepričan o tem, kar misli, ta je lahko svobodomislec, a — brez zamere — pravomislec ni in v glavi mu ni vse, kakor bi moralo biti. To sicer ni kdove kako prikupljivo povedano, a je resnično, resnica pa nad vse!

Resnica nad vse! Tudi nad svobodo! Misel, sodba se mora ravnati po spoznanju, spoznanje pa po stvarih. Pameten človek gleda, posluša, opazuje, preiskuje, da spozna kako in kaj. Kakor spozna, tako sodi, in kakor presodi, tako reče, in kar reče, tega ne prereče. To je možko, to je pametno. Seveda se kdaj, če ni še dosti pazen, lahko zmoti. Če spozna zmoto, jo tudi prizna, in zmota že ni več zmota! Tako so ljudje včasih mislili, da se solnce suče okoli zemlje. Tedaj še niso imeli vseh pomočkov, da bi bili natančno opazovali, na oči pa se res zdi, kakor da solnce vzhaja in zahaja. Dandanes vemo, da se zemlja vrti okrog solca. Tako se človek lahko moti, a neumno je govoriti, da nam je svobodno soditi tako ali tako. Svobodno morda, pametno gotovo ne! Resnica nad vse! Resnici se mora ukloniti človeški um. Kakšen svobodomislec je človek, ki samovoljno svoje trdi, četudi je v očitnem nasprotju z resnico? Tak svobodomislec je tudi dolgoušec, ki pomoli glavo v abecednik na stran, kjer so napisani samo o in u, pa trmoglavno venomer riga i—a. Ali ni tako?

Toda, morda hočejo svobodomiselnici le reči, da hočejo s a m i vse premisliti in da nočejo nobene misli od koga drugega. To bi bila neka svoboda, ampak — reveži ti svobodomiselnici! Odprite atlas, knjigo z zemljevidi. Koliko je krajev, ki smo jih sami videli? Kaj bi vedeli o zemlji, če bi vedeli le to, o čemer smo se sami na svoje oči prepričali? Odprite knjigo zgodovine! Koliko je dogodkov, ki smo jih sami doživeli? Kaj bi mi vedeli o človeštvu in njegovi zgodovini, ko bi vedeli le to, čemur smo bili sami priča? Poglejte v življenje! Kaj bi bilo z napredkom, ko bi bili le to, kar smo mi sami spoznali, iznašli, naredili? Človeška veda, človeški napredek, človeško življenje se opira na tisočletno delo

vsega človeštva. Nobeden ne more sam vsega spoznati, vsega preskusiti, vsega dognati. Največ stvari mora verjeti, t. j. zanesti se mora na druge, ki so tiste stvari sami videli, slišali, opazovali, dognali. Ubogi svobodomiselnici, če bodo živeli le od svojih misli! Mnogi bo moral letati okrog polnag in sestradan, ker ne kuhe ne noše ne bo sam iznašel!

O, svobodomiselnici sami čuda mnogo verjamejo in morajo verjeti. Verjamejo, da ni Boga. Kdo je to dokazal? Nihče; verjamejo, ker tako pravi nemški brezverec Haeckel. Verjamejo, da je svet večni. Odkod vedoto? Zopet jim tako zatrjuje Haeckel. Verjamejo, da je človek iz opice. Kako to? Zopet pravi tako Haeckel. Verjamejo, da po smrti ni nič. Zopet jim tako ukazuje Haeckel. Svobodomiselnici se imenujejo zato, ker nočejo verovati Kristusu. To je vsa njih svobodna misel! Vse svobodomislec lahko verjame, vsako brezumnost, vsako norost — in norost je tajiti Boga, norost je tajiti posmrtno življenje! — vse lahko verjame in vsakemu, samo Kristusu ne. To je svobodomiselnost in nič drugega ne! Sedaj pa vprašamo: Ali je to resnično svobodomiselnost? Če so svobodomiselnici, naj verjamejo, kar se jim poljubi, a puste naj tudi nam svobodo, da verujemo, komur mi hočemo! Nam pa je Kristus, Modrost božja, Luč od Luči, neskončno več, kakor vsi modrijani s svojimi umovi, ki so kakor majhne lučke majhnih kresnic! Zgodovina, ki nam priča, da je živel Cezar ali Napoleon, nam tudi priča, da je živel Kristus. Priča nam, da je bil najvzornejši in največji človek — brezbožni Renan sam to priznava — a priča nam tudi, da je moral biti več kakor človek. Najvzornejši, najčistejši, najblažji je sam trdil o sebi, da je eno z Očetom, da je bil, preden je bil Abraham, da je Pot, Resnica in Življenje — in to je potrdil s čudeži: zakaj mu ne bi verovali? Ali ni taka vera dostojna svobodnega človeka? Ali ni pameten človek dolžan verovati Resnici? Hlapčujte svobodomiselnici brezverskim modrakom, naša vera zajema svojo moč iz božje Modrosti!

Pameten človek je dolžan ukloniti se resnici. Le norec je svoboden, da brezumno veže brezumne reči. A neka druga svoboda je, ki jo mi oznanjamo: to je svoboda od predsodkov, svoboda od napuha, svoboda od strasti. Strasti, napuh in predsodki, ti so krivi največ zmot; strasti, napuh in predsodki so krivi največkrat ali vselej, da človek izgubi vero; strasti, napuh in predsodki so krivi, da je tudi mnogo slovenske »omladine« — svobodomiselnice. O svobodi govori, a je sužnja strasti, napuha in predsodkov!

To svobodo oznanjamo mi. Ta svoboda je nam vzor! Če se osvobodimo bolj in bolj strasti, če si ohranimo svobodno dušo, očuvamo čisto srce — tedaj bomo zares svobodni.

Tedaj bomo hrepeneli in hiteli kvišku, kjer je spoznanje, kjer je izobrazba, kjer je resnična — inteligenca! Svobodne naj bodo naše misli vsega, kar je sirovo, neplemenito, a tudi vsega, kar je zmotno in blodno. To je naš prapor, prapor prave misli svobodne: proč z lažjo, proč s sleparstvom! Mi hočemo, da slovenska mladina svobodno izpoveda vse, kar je dobrega, kar je lepega, a tudi nad vsemi lepimi mislimi najlepšo misel, misel krščansko!

Vzgoja značajev v telovadnici.

(Albert Jeločnik.)

Kakšen namen ima mlada, od dne do dne z nanovo ustanovljenimi telovadnimi odseki naraščujoča armada poštenih slovenskih mladencev? Poleg tega, da hoče ta armada postaviti v svojih telovadnicah disciplinirane in telesno-krepke vrste, hoče v posameznikih vzgojiti tudi trdne in poštene značaje.

S tem, da se vsak mladenič, ki pristopi kot član k telovadnemu odseku, zaveže redno obiskovati telovadnico in biti strogo pokoren svojim predstojnikom, se uče telovadci reda; pokorščine in ponižnosti; z druge strani pa se uče tudi zavedati se svojih dolžnosti. Enakost in odkritosrčna bratska ljubezen, ki mora vladati v vsaki telovadnici med posamezniki, pa dela srca mladencev plemenita in jih skuša obvarovati medsebojnih preprirov in sovraštva.

Dalje si z redno in vsestransko telovadbo mladinci ne krepe le teles in mišičevja, marveč krepe si tudi svojega duha in svojo voljo. Duh in volja zapovedujeta telesu, da se isto v telovadnici suče in premika na povelje učitelja. Ne telo, marveč duh in volja vodita telo. Ta dva porabita le telesne sile do popolne izvedbe te ali one vaje v telovadnici. Duh telovadca in ne telo je torej tisti činitelj, kateri zapoveduje telesnim močem, da so pokorne volji.

Jasno je, da ta volja, katero si je pošten mladenič pridobil ali vsaj utrdil v telovadnici, spremlja telovadca tudi zunaj telovadnice in ga podpira v velikih bojih, katere ima mladenič često prestati med svetom. Zato gorje mladencu, katerega telo prevladuje voljo, zakaj zapisan je med tiste, kateri hite proti moralni pogubi!

Poglejmo si torej mladenci-telovadca, krepkega po telesu, zdravega na duhu in trdnega v volji. Ni li tak mladenič pravi vzor značaja?

Ali ne vsebuje tak značaj, zgojen v ponižnosti, pokorščini in verskem duhu, tudi najbistvenejše lastnosti značaja — poštenosti? Gotovo!

Tak pošten značaj bo gotovo vsepovsodi zastopal resnico in po isti prišel do samospoznanja. Skušal bo presoditi in spoznati same-

ga sebe ter svoje slabosti nadomestiti z virilami. Zavedal se bo dalje ne le pravic, ki mu gredo, marveč tudi svojih dolžnosti, ki jih ima napram samemu sebi, napram Bogu in domovini.

Izobraženci med ljudstvom.

Nikomur izmed našega izobraženstva ničesar nočemo očitati, ako razpravljamo o tem, kako naj izobraženec med ljudstvom dela. Pomnimo to: Ne gre za to, da tožimo, češ, naš visokošolski, ozir. srednješolski dijak, naš pravnik, naš profesor itd. nima nič stika z ljudstvom, temveč to je treba povdarjati, da se v tem oziru med nami še zdaj premalo stori. Ni samo na Slovenskem tako; celo tam, kjer je visoko razvito ljudsko-izobraževalno delo, pogrešajo precejšnji del katoliškega izobraženstva, kjer ga najbolj rabijo. Bilo bi strahopetno in napačno, če bi to hoteli sami sebi prikriti. Mnogo je izobraževalnih organizacij med nami, o katerih delovanju poročajo časopisi samo enkrat: takrat, ko so se ustanovile in potem nikoli več. Vzrok je večkrat ta, da samo eden dela, recimo duhovnik, ki pa ima drugega dela čez glavo. Seveda — mnogo je temu krivo to, da imamo sploh premalo našega izobraženstva. Ne da se pa tajiti, da si tudi nekaj naših ljudi še ni na jasnem, kako in kje bi se dela poprijeli. Berejo z zanimanjem naše časopise, udeležujejo se političnega življenja, zanimajo se za znanstvena vprašanja, posegajo tudi v boj med tem in onim svetovnim naziranjem — pa tudi tukaj jih je nekaj nepodjetnih — težje pa se lotijo naravnostnega organiziranja. Ne da bi jim volje manjkalo, ampak težave se jim zde prevelike in večkrat je to delo tudi nehvaležno.

In vendar je tako delo dandanes nujno potrebno. Kajti dijak visokošolec n. pr. s socialnopolitičnim delom med ljudstvom ne pride navzkriž s svojimi strokovnimi študijami, kakor tudi drugi izobraženci ne. Kaj je dandanašnji zdravnik, ki bi ne proučeval socialnega zdravstva, stanovanjskega vprašanja, bolezni, ki nastopajo kot posledice posameznih delavskih strok in ki ne bi nato delal, da se povzdigne splošno zdravstveno stanje cellega prebivalstva s pomočjo zdravstvene postavodaje in povzdige npravnstvenega življenja? In kaj pomeni pravnik, ki narodnega gospodarstva ne pozna v praktičnem delu? Nekateri se zato odtujajo ljudstvu, češ, ker je za vse plemenito nevsprejemljivo. Ta ugovor se večkrat sliši, kot se misli. Zlasti, kadar gre za delavstvo, semarsikdopomišlja. Toda — naše delo nikakor ne obstoja v tem, da bi slepo vse hvalili, kar se v ljudstvu dogaja, temveč ravno v tem, da 1. kar je slabega v ljudstvu skušamo razumeti, 2. da delamo na to, da se odpravi in izboljša. Ravno zato se delavec udaja alkoholu in posirovi,

ker ga izobraženejši in bogatejši sloji zanemarjajo. Če ga pa boš vzbudil k razumevanju višjih vprašanj, se boš čudil, kako je silno prožen njegov duh in kako za vse dobro dovzeten! Nekateri prihajajo z ugovorom, da je delo med ljudstvom nujno presplošno in preplitvo. Z njim da se pospešuje napolizobrazba, bodisi za predavatelja samega bodisi za poslušavce. Toda to le vsled tega pohaja, ker dotičniki ne vedo, da je napolizobrazbi lahko odpomoči, ako se vodeljki kurzov 1. dobro pripravijo, 2. vzdržujejo med poslušavci strogo disciplino, 3. predavajo po določenem načrtu in 4. stopnjama. Kdor se pa na pomanjkanje časa izgovarja, s tem sploh ne govorimo.

Pravzaprav pa gre pri tem vprašanju zato, kako naj se izobraževalno delo med ljudstvom vrši. Nekaj misli: 1. Dijak srednješolec naj se sam izobrazí po primernih knjigah v stroki, ki mu najbolj prija. 2. Udeležuj se poduka. 3. Dijak visokošolec pohajaj na vseučilišču narodnogospodarska in modroslovna predavanja. 4. Vsak dijak bodi član S. K. S. Z. V počitnicah sodeluj v njej dejansko. 5. Poživeti se mora delovanje »Slovenske dijaške zveze«, ki nekoliko spi. 6. Dijaki visokošolci naj sodelujejo pri delavskih izobraževalnih in strokovnih društvi, kar se je dozda precej zanemarljalo. 7. Na deželi imej stika z izobraževalnimi društvi in »Kmečkimi zvezami«. 8. Sodeluj pri slovenskem znanstvenem časopisu, da se vadi obdelovati znanstveno socialno-politične snovi. 9. Imej stika z marijansko organizacijo, kajti tudi tu je polje za ljudsko izobrazbo zelo hvaležno. 10. Dijaki visokošolci naj resno mislijo na priredbo kurzov za delavce. Na Nemškem je to izvedeno — pri nas je zato dovolj prilike (Idrija, Jesenice, Ljubljana). Stori se to lahko v strokovni organizaciji sami. 11. Imej tesno zvezo s kmečkimi in delavskimi, ozir. telovadskimi mladeniči, ki obetajo postati voditelji izobraževalnih društev, ozir. K. S. Z. 12. »Leonova družba« zbira okoli sebe in izobrazí ves inteligentni naraščaj. V letošnjem zimskem tečaju ni bilo n. pr. nič večerov »L. D.«. To je pomanjkljivo! Starešine naših akademiških društev, ki so zdaj v javnih službah, nimajo medsebojnega stika. V tem oziru duhovščina veliko bolj skrbi po svojih duhovniških zvezah (»Sodalitas«) za izobraževalno in socialno povzdigo samega sebe in ljudstva kot naši posvetnjaki. Tu je treba nujne odpomoči! V tem oziru kaj storiti, je naloga »Leonove družbe«, ker ne kaže ustanoviti nove organizacije! Kako žalostno je, da se toliko zmožnosti in znanja, ki z njim naši laiki razpolagajo, ne more tako vsestransko razviti, kakor bi bilo želeli!

Na delo!

Proste vaje za letošnje javne nastope.

I. Prosta vaja.

A. Iz spetne stoje, roki stisnjeni v pest: 1. Soročno predročenje; 2. drža; 3. drža.

B. 1. Odročenje — zakoračna stoja z desno nogo (na celo stopalo); 2. drža; 3. drža.

C. 1. S priročenjem z desno roko (leva vstraja v odročenju) pol obrata v desno (na obeh petah) — zopet odročenje z desno do odročenja (soročnega) v razkoračni stoji; 2. drža; 3. drža.

D. 1. Priročiti in prinožiti (desno k levi) do priročenja v spetni stoji; 2. drža; 3. drža.

II. Prosta vaja.

Priročenje v spetni stoji, roki stisnjeni v pesti.

A. 1. Zaročno krčenje rok na prsih; 2. drža; 3. drža.

B. 1. Sunek v odročenje — spojeno, odnožna stoja z desno (na prstih); 2. drža; 3. drža.

C. 1. Z zamahom z desno roko ob truplo v levo, in s polovico obratom v levo — do soročnega vzročenja v zanožni stoji z desno (leva roka gre po najkrajšem potu do vzročenja); 2. drža; 3. drža.

D. 1. Priročiti (ob straneh dol) in prinožiti (z desno k levi) do priročenja v spetni stoji; 2. drža; 3. drža.

III. Prosta vaja.

Priročenje v spetni stoji, roki stisnjeni v pesti.

A. 1. Odročenje; 2. drža; 3. drža.

B. 1. Čelni kolebi navzdol (desna nad levo) do vzročenja, — spojena odkoračna stoja z desno; 2. drža; 3. drža.

C. 1. S polovico obrata v levo (hipno) v poklek na desno koleno — roki po najkrajšem potu do predročenja; 2. drža; 3. drža.

D. 1. Vsklon s priročenjem (po najkrajšem potu) do spetne stoje; 2. drža; 3. drža.

IV. Prosta vaja.

Priročenje v spetni stoji, roki stisnjeni v pest.

A. 1. Vzročenje (skozi predročenje); 2. drža; 3. drža.

B. 1. Predklon — (poklek na desno koleno) — roki vspredej dol do zaročenja; 2. drža; 3. drža.

C. 1. Vsklon do predkoračne stoje z desno in soroč preročenja; 2. z zamahom z levo roko v levo, do odročenja (desna ostane na mestu) pol obrata v levo (na obeh petah) do odročenja v razkoračni stoji; 3. drža.

D. 1. Priročiti in prinožiti (desna k levi) v spetno stoji; 2. drža; 3. drža.

(Vsaka vaja se izvrši osemkrat!)

Seja „Zveze telovadnih odsekov“ v Trzinu.

V s spomladnim snegom pokriti Trzin so prinesle mlade čete naših telovadcev na praznik, dne 25. pr. mes., ne samo pomladanskega solnca, ki jih je spremljalo na poti iz Podnarta, temveč še več navdušujočega solnca ljubezni v svojih srcih pod rdečimi srajcami lepih svojih uniform. Izmed osemnajsterih dosedaj obstoječih odsekov jih je bilo ta dan v Trzinu zastopanih 11, in sicer: Ljubljana (10), Kamnik (1), D. M. v Polji (2), Horjul (1), Celje (1), Mengeš (1), Škofja Loka (1), Jesenice (8), Radovljica (3), Št. Vid (1), Trzin vsi člani. Drugi odseki pa so se opravičili ali pa so pooblastili učitelje ljubljanskega odseka, da jih zastopajo. V Podnartu, kjer so zastopniki izstopili, so jih čakali vozovi, na katerih so se odpeljali telovadci proti Trzinu do prijazne Aljančičeve gostilne pred Trzinom, kjer so jih sprejeli telovadci trziškega odseka. Od tu so vsi odkorakali v četrstopih v Trzin, kjer je daroval ondotni župnik veleč. gospod svetnik Špendal slovesno sveto mašo in imel med isto cerkveni govor. Trzičanom je nastop mladeničev na ulici in v cerkvi gotovo imponiral, kajti pri vsaki hiši in zlasti na glavnem trgu je bilo vse polno gledalcev. Po službi božji je bilo pripravljeno skupno kosilo v prostornem salonu g. Jegliča. Med obedom se je oglašil k besedi Zvezini predsednik br. dr. L. Pogačnik, ki je v imenu Zveze nazdravljaval zavednim, neustrašenim in delavnim trziškim telovadcem. Dejal je med drugim: Ko smo korakali na glavni trg, se je zbralo na nekem vogalu nekaj mladičev, ki so si šepetali: »Čuki gredo!« No, mi pustimo našim nasprotnikom, da nas imenujejo kakor hočejo, toda če nas že imenujejo »čuki«, naj nam dovolijo, da jim mi razložimo pomen tega nam namenjenega imena. Čuk velja med našim ljudstvom za smrtno ptico. In mi smo v tem pomenu čuki, da smo oznanjevalci smrti slovenskega liberalizma, ošabnosti in frakarstva. Dalje je nazdravljaval kot predsednik zastopnikom vseh drugih odsekov, zlasti pa zastopniku iz zelene Štajerske, bratu Pišku iz Celja. V imenu Trzičanov je govoril brat Papov, ki je nazdravljaval zvezi in njenim zastopnikom. — Med obedom se je poklonilo predsedstvo Zveze veleč. gosp. župniku trziškemu, duhovnemu svetniku Špendalu, kot zastopniku trziških Slovencev in pokrovitelju trziških društev.

Predsednik br. dr. L. Pogačnik otvori ob 2. pop. sejo in pozdravi navzoče. Naznani, da je imelo predsedstvo od zadnje odb. seje na Jesenicah tri predst. seje. Stori se je precej važnih sklepov, ki potrebujejo odborovega potrdila. Med tem časom so se ustanovili štirje telovadni odseki, in sicer v Celju (33 članov), na Vrhniki (52 članov), v Mengšu (83 članov) in v Cerknem (23 članov). Idriski telovadni odsek je porabil svojo zemljepisno lego in je ustanovil prvi telovadni odsek na Goriškem v Cerknem. V Celju in Trbovljah na Štajerskem imamo telovadna odseka; upamo, da bomo v kratkem prodrli tudi na Koroško ter tako ustanovili prvi temelj vseslovenski telovadski organizaciji. Konstatiram, da nas je že nad 600 članov. Take organizacije ne spravijo nasprotniki skupaj! V par letih bomo gotovo organizirali vso slovensko mladino in kdor ima mladino v rokah, temu se ni treba bati bodočnosti! Na eni strani vabi mladino socialna demokracija. Socialna demokracija nosi na sebi znak revolucije. Mi pa smo pristaši slovenske, katoliške misli. Na drugi strani pa hočejo osvojiti slovensko mladino svobodomiselnici. Teh nasprotnikov ne smemo prezirati, temveč proti njim se bomo borili. Varovati se bomo znali tudi hinavcev! Ne verjemite vsega, kar vam bodo pripovedovali. Te struje hočejo torej pridobiti zase slovensko mladino. Dobro je, ako jih poznamo. Za vzgled naj nam bodo prvi kristjani. Treba nam je le nekoliko junaštva in požrtvovalnosti. Dalje poročam, da izide začetkom meseca aprila list »Mladost«, katerega hočemo razširiti po vsej slovenski domovini, katerega moramo podpreti finančno in moralno.

Nato se je konstatiralo, da so po svojih zastopniških zastopani odseki: Horjul, Idrija in Cerkno (po br.

Puc), Kamnik, D. M. Polje, Škofja Loka, Trzin, Št. Vid, Ljubljana, Radovljica, Mengeš, Celje. — Tajnik br. Fr. Puc prebere zapisnik zadnje odborove seje ter zapisnika zadnjih treh predsedstvenih sej. Zapisniki se odobro. — Br. Iv. Podlesnik poroča, da ga je brat blaginjak Val. Zabret, ki je zadržan, pooblastil, da poroča o blaginji mesta njega. Doslej je plačalo članarino samo deset odsekov. Tisti odseki, ki to še niso storili, naj izvrše to v najkrajšem času. Dalje predlaga, da telovadni odseki, h katerim pošilja ljubljanski telovadni odsek svoje učitelje, povrnejo istim potne stroške, hrano in prenočišče, ako je treba. Kakih nagrad učitelji ne smejo sprejemati. — Br. Pogačnik predlaga, da to velja splošno tudi za učitelje, ki so pošiljali drugi odseki, n. pr. Idrija v Cerkno, ali Jesenice v Radovljico. — Predlog se sprejme. — Br. Podlesnik omenja, da je že na ustanovnem občnem zboru Z. T. O. predlagal brat načelnik, da si ustanovimo svoje glasilo. Uredništvo »Domoljuba« pa nam je ponudilo v »Domoljubu« eno stran na razpolago našim namenom. Naša organizacija pa je tako narastla, da nam to ne zadošča. Zato se je sestavil konzorcij, ki bo izdajal mladeniški list »Mladost«. Izhajal bo prvo in tretjo soboto v mesecu. List bo urejevan tako, da bo ustrezal vsem potrebam naše mladine. Članarina po naših odsekih je itak majhna. Zato naj bi se naročnina na list prištel k članarini. Vsak odsek naj naznani, koliko izvodov potrebuje. Vsak mesec naj se pobere naročnina in pošlje v Ljubljano. Vsak telovadec mora biti naročnik lista »Mladost«. — Br. Lajovic naznani, da je izobraževalno društvo pri D. M. v Polju sklenilo, da plača vsakemu telovadcu 1 K za list, ako se naroči, 1 K naj plača pa sam. — Br. Št. Erman povdarja, da je častna dolžnost vsakega telovadca, da je naročnik lista, in ne samo to, ampak naj bo tudi agitator, naj gre od hiše do hiše ter naj dobiva novih naročnikov. — Br. Podlesnik pozivlja, naj lista nikdo ne posojuje, ampak naj ga shranjuje. Svoj prvotni predlog izpreminja v toliko, da naj ne bo vsak član samo naročnik, ampak tudi agitator za list. — Br. Puc poroča, da so člani telovadnih odsekov v Idriji in Cerknem zadovoljni s tem, da se list vpelje obvezno. — Br. dr. Pogačnik omenja glede letošnjih prireditev, da je obvezna samo zvezna prireditev v Škofji Loki. Drugih prireditev pa naj se vsak udeležuje, kolikor mu je mogoče. — Br. Podlesnik poroča, da je izlet v Velesovo moral odpasti, mesto tega se je sklicala odborova seja v Trzin. Ljubljanski telovadni odsek priredi dne 3. maja javno telovadbo v Ljubljani, h kateri povabi tudi druge odseke. Že lani je priredil javno telovadbo v Ljubljani, in uspehi vsega našega dela so sad te javne telovadbe. V Ljubljani morejo nastopiti pri javni telovadbi samo 104 telovadci, ker je premalo prostora. Zato prosi zastopnike odsekov, naj približno povedo, koliko telovadcev posameznih odsekov bi nastopilo pri tej javni telovadbi. — Nato poročajo zastopniki, da bi nastopilo pri tej telovadbi: iz Ljubljane 25 telovadcev (in 70 ljudskošolskega naraščaja), iz D. M. v Polju 20 telovadcev, iz Št. Vida 20 telovadcev, iz Horjula 12 telovadcev, iz Jesenic 25 telovadcev, iz Kamnika 15 telovadcev, iz Radovljice 5 telovadcev, iz Škofje Loke 15 telovadcev, iz Trziča 10 do 15 telovadcev, iz Celja 8 do 10 telovadcev, iz Trbovelj 5 telovadcev in iz Idrije 5 telovadcev. — Br. Podlesnik omenja, da naznanjeno število presega določeno. Zato pa bo brat načelnik Alb. Jeločnik pred javno telovadbo obiskal vse odseke in določil, kdo more nastopiti. Dalje poroča, da priredi telovadni odsek v Št. Vidu 10. maja izlet na Smarno goro, h kateri povabi sosednje odseke. Ob priliki desetletnice izobraževalnega društva na Vrhniki v mesecu juniju priredi ondotni telovadni odsek javno telovadbo s sodelovanjem bližnjih odsekov. Dne 28. junija priredi telovadni odsek v Št. Vidu javno telovadbo. — Br. Krištofič prosi, da bi se ob priliki priredila javna telovadba v Kamniku, in če to ne, vsaj kaka odborova seja. — Br. Podlesnik odgovarja, da bo to mogoče jeseni, ker prej je že dovolj drugih prireditev. — Br. Krištofič vpraša, če smejo telovadni odseki priti 3. maja v Ljubljano z

društvenimi zastavami. — Br. Podlesnik odgovarja, da namerava prirediti ljubljanski telovadni odsek ob tej priliki spredov do kolodvora do hotela »Union«, vendar naj se vsa natančnejša določila prepuste ljubljanskemu telovadnemu odseku, ki bo ob času o tem poročal. — Br. Pogačnik povdarja ponovno, da se je zvezne prireditve v Škofji Loki dne 26. julija dolžan udeležiti vsak član, drugih pa naj se udeležujejo po možnosti. — Br. Albert Jeločnik predlaga, da se točka »Poročila zastopnikov« črta in naj se o nji obravnava v seji vaditeljskega zbora. — Predlog se sprejme. — Br. Podlesnik omenja, da pravila nekaterih društev niso tako popolna, da bi smela imeti telovadne odseke. Zato pozivlje zastopnike, da naj skrbijo, da se ta zadeva uredi. Glede rabe uniforme predlaga, da se pooblasti predsedstvo, da sestavi potrebna določila, ki so potem brezpogojno obvezna. — Predlog se sprejme. — Br. Podlesnik predlaga, da se prihodnja odborova seja vrši v Kamniku. — Predlog se sprejme. — Br. Prijatelj pozdravlja kot predsednik izobraževalnega društva v Trzinu zborujoče zastopnike. Želi vsemu delu obilo božjega blagoslova in jim kliče »Na zdar!« — Nato zaključi brat predsednik sejo, kateri je sledila seja vaditeljskega zbora. Pri tej seji so se obravnavale izključno tehnične telovadne stvari.

Telovadni odseki.

Naznanila telovadnim odsekom. Prvo številko lista smo poslali odsekom v več iztisih. Vsi telovadci naj bodo vsled sklepa zadnje odbore seje Z. T. O. v Trzinu ne samo naročniki, temveč tudi agitatorji za list. V vsakem odseku naj se določi poverjenik, ki bo nabiral naročnike in list tudi skupno za iste prejemal. Mladenci na delo za lastni list, za vaše glasilo. To zahteva vaša čast, čast vsakega slovenskega fanta. Glede uniforme naznanjamo, da dobe odseki tekom tega tedna slike, katere zahtevajo okrajna glavarstva, in da naj potem te slike pošljejo istim.

Natančni spored javne telovadne dne 3. maja t. l. v Ljubljani, priobčimo prihodnjo številko.

Št. Rupert. Telovadni odsek in sploh naši fantje v izobraževalnem društvu se dobro razvijajo. Poleg sestankov ob petkih in nedeljah popoldan, zanima mladence tudi ustanovljena »Čebelica« in pa izlet v Škofjo Loko. Namenjeni so bili v Velesovo in na Brezje proti Jesenicam, sedaj se je bilo odložilo za takrat. Nov duh, nova sapa je jela veti po naši dolini, tisti strah je minil, sedaj velja odločni pogum za pošteno izobrazbo. Čebelič vodi dva odsekov člana sama. Razvili jo bomo pa po Veliki noči — ako Bog da — slovesno. Zato hranite denar pri smodkah in pijači. Moštvo in značajnost mora zmagati na celi črti med vrlimi našimi fanti. Vsak član se mora tudi naročiti in razširiti »Mladost«, ki naj bo naša čast! Na zdar!

Celje. Mladenci kažejo za naš odsek mnogo zanimanja. Telovadimo trikrat na teden. Obisk znaša povprečno 20 telovadcev. Telovadnico imamo v šoli, kjer je vse potrebno orodje na razpolago. Ustanovimo prav v kratkem »Čebelico« in vpeljemo telovadbo naraščaja. V nedeljo, dne 29. m. m. smo imeli shod, h kateremu je prišel iz Ljubljane brat Podlesnik.

Cerkno na Goriškem. V nedeljo, 22. pr. m. se je ustanovil v Cerknem na Goriškem telovadni odsek ondotnega izobraževalnega društva. Iz Idrije so prihiteli bratje telovadci, katerim so napravili novi bratje v Cerknem krasen sprejem pred »Gospodarskim domom«. Brate iz Idrije je pozdravil »Daničar« brat Ciril Sedej in brat Gabrijel Bevk. Zahvalil se je predsednik idrijskega telovadnega odseka brat Medvedič. Vrla dekleta iz Cerknega pa so pripela telovadcem šopke na prsa. Odposlanec »Zveze telovadnih odsekov« brat Fr. Puc iz Ljubljane, se je zahvalil za krasni sprejem ter vrnil lepi pozdrav s pozdravom telovadcev organiziranih v »Zvezi telovadnih odsekov«. Ob 2. uri popoldne se je vršil ustanovni občni zbor. Predsednikom odseka je bil izvoljen brat Ciril Sedej, načelnikom pa brat Gabrijel Bevk. Sklenilo se je, da se ostali odbor konsti-

tuira pozneje. Tajnik Z. T. O. br. Fr. Puc je govoril o namenu telovadbe in telovadne organizacije ter poročal o notranji upravi tel. odseka. Govorilo je več vrlim mladencem. Zborovanje je posetil dekan, velečastiti gospod dr. Knavs, ki je v krasnem govoru navduševal mladence za telovadsko idejo. Pristop k tel. odseku je javilo takoj 23 mladencev. Zborovanju je sledila prosta zabava »pri Kralju«. Mešani pevski zbor je res lepo in pridno prepeval pod vodstvom brata Gabrijela Bevka. Med veselo mladino je prišel tudi deželni poslanec g. Kosmač. Čulo se je več napitnic in kmalu je prišel čas odhoda. Bratje iz Cerknega so spremili idrijske telovadce še daleč od Cerknega. Ko so bratje telovadci korakali skozi Cerkno, je nekaj liberalnih kreatur napravilo »mačjo godbo«. Fantje pa so zapeli mogočno »Hej Slovani« in se smejali liberalnemu okusu. Vrlim bratom telovadcem v Cerknem: Krepko, neustrašeno naprej! Prvi ste na Goriškem, skrbite, da zanesete misel o pravem in koristnem delu po solnčni vaši domovini! Telovadski — Na zdar!

Metlika. Zidamo si novo telovadnico, ki bo ležala ob vodi, da bomo obenem gojili tudi plavanje in veslanje. Telovadnica bo dolga 22, široka 15 metrov. Mladenci v odseku se bodo vadili tudi v streljanju. Zvezne javne telovadbe v Škofji Loki se udeležijo člani polnoštevilno.

Devica Marija v Polju. Dne 29. sušca si je naš telovadni odsek izvolil za predsednika brata Antona Rodeta, tajnika br. Andreja Lampreta in podnačelnika brata Srečka Svetka. To pa iz teh vzrokov: ker je bil dosedaj načelnik in predsednik obenem brat Lajpec, tajnik in podnačelnik pa brat Fr. Kukovica, ki je odpoštoval v Gorico, kateremu izrekamo najiskrenejšo zahvalo za trud, katerega je imel pri nas kot podnačelnik. — Sklenilo se je, da se list »Mladost« naroči obligatno za ves telovadni odsek. Za poverjenika se izvoli brat Oranič, ki ima nalogo, da zbira naročnino za ta list. Dalje se je sklenilo, da se vsak novi član, ki misli pristopiti, za en mesec vzame na poskušnjo in potem šele, če se izkaže kot značajan, se sprejme kot član. Br. Oranič predlaga, da bi se v proslavo 60-letnice cesarjeve vršila javna telovadba v Polju. Načrt za to naj v najkrajšem času izdela vaditeljski zbor. Kdaj naj se vrši, pa naj se dogovori z Z. T. O., kar se enoglasno sprejme. Naš odsek ima 24 članov, ki obiskujejo redno telovadbo. Naraščaj je pa precej hujši. Ima 54 članov, ki se pridno udeležujejo telovadnih ur.

Škofja Loka. Telovadimo po dvakrat na teden po dve in pol uri. Telovadcev je 29. Redno obiskuje telovadnico do 25 mladencev. Imamo tudi naraščaja 27 udov, kateri telovadijo dvakrat na teden, in sicer ob nedeljah od 1. do 2., in ob četrtek popoldne. Orodja imamo do sedaj: drog in skok. Bradlja in ročki so naročeni. Voditelj brat A. Jeločnik hodi iz Ljubljane vsak teden enkrat poučevat. Na praznik sv. Jožefa je bil društveni praznik. Zjutraj je bila sveta maša za društvo, zvečer pa igra »Sv. Jožef naš zaščitnik« in potem tombola. Vdeležba pri igri velikanska. Dvorana do zadnjega kotička napolnjena. Društvo dobiva vedno več prijateljev.

Dijaško stanovanjsko vprašanje.

Iz Ljubljane.

Da se med našim dijaštvom vedno bolj širi telesni in duševni propad, so mnogo kriva tudi slaba dijaška stanovanja.

Oče pripelje svojega sina v šolo in mu poišče vsled svojih gmotnih razmer kolikor mogoče ceno stanovanje. Pri tem pride večkrat mladi dijak v stanovanje, ki niti tega imena ne zasluži. Dijaške »kasarne« so splošno znane. Natlači se v eno sobo ljudi, da je ponoči soba kakor ena velika postelja. Če bi bili vsaj sami dijaki, toda v več krajih hodijo na stanovanje spat različni vajenci in druge osebe, ki motijo dijaka pri učenju in navadno tudi v spanju. Kljub temu, da šolske oblasti preiskujejo stanovanja, se dobe slučajno, da v majhni sobi gospodinja kuha, spi in pri njej

še par dijakov. Pri tem se pa še dobe gospodinje, ki celo na izprehod zelo nerade puste dijake. Tako ni čuda, če dijak, ki ima poleg tega še slabo hrano, telesno gine. Koliko mladih talentov je moralo ravno radi slabih stanovanj v prezgodnji grob!

Toda še slabše je poskrbljeno po dijaških stanovanjih, kar se tiče vzgoje, izobrazbe in — morale.

Nekatere gospodinje so nekako preozkosrčne. Dijaku večkrat ne puste nobene samostojnosti. V vsaki stvari hoče gospodinja govoriti, čeprav večkrat niti ne razume, za kaj se gre. Pri tem seveda ni čudno, če se ji dijak ustavlja in se sčasoma nauči, da ji nasprotuje povsod. Predpisuje se večkrat, kam mora iti dijak h krščanskemu nauku, in če se proti temu pregreši, pa ga čaka doma ploha ne prav posebno izbranih besed. Posebno pa se mora grajati delstvo, da pošilja nekatere gospodinje dijake pol ure prej v cerkev, da ji prihranijo sedež v klopi. S tem se dijaka naravnost odtuji cerkvi in mu daje priložnost, da ukani gospodinjino.

Ker naše dijaške gospodinje niso posebno izobražene, vsaj navadno ne, in ker se nekatere boje, da bi dijak dobil kako slabo knjigo v roke, pa sploh branijo večkrat brati kaj družega, kot šolske knjige. Sicer mora gospodinja paziti, da dijak ne bere umazane berila, če se pa dijaku sploh brani brati, se ga s tem le navaja, da bere skrivaj, in to je slabo ali pa nič, kar je še slabše.

Toda pri teh dijaških mamcah se navadno dijak ne skvari. Mnogo pa je gospodinj, ki skrbijo samo za to, da dobe od dijaka denar, s katerim se žive, kaj pa dela dijak, to jim je deveta briga; dobe pa se tudi gospodinje, ki same skvarijo dijaka.

Vsled bojazni, da bi pustil dijak njeno stanovanje, mu pusti gospodinja, da dela, kar hoče. Začetkoma se ga včasih še malo opominja, kasneje pa opusti še to. Dijak zaide v družbo, ki ga skvarijo popolnoma, vsiljuje se mu slabo časopisje, vodi se ga po gostilnah in kmalu se zgodi, da pride v nedeljo k šolski maši, če pride, naravnost iz oštarije. Gospodinja starišem ne pove nič, ker se boji, da bi se dijak maščeval in šel od nje; in tako se zgodi, da dobe stariši svojega sina domov kot izživelega starca, ki ni ne za gospoda, ne za kmetar. Seveda, če gre dijak na drugo stanovanje, pa brž teče gospodinja v šolo, kjer našteje vse storjene in nestorjene dijakove grehe.

Pogosto imajo gospodinje na stanovanjih kot »postranski zaslužek« še kako osebo, včasih zelo dvomljive moralne vrednosti, kar ne vpliva posebno vzgojevalno na mlad dijakovo. Mnogo slučajev bi se lahko navedlo, ko so gospodinje same naravnost nemoralno vplivale na dijake in zgodilo se je celo, da je moral dijak iz ljudske šole s silo se ubraniti vsiljivke. Včasih imajo dijake na stanovanjih popolne propalice, kjer so se godile stvari, ki se jih ne popisuje in ki jih mlad dijak ne zna niti povedati. Dobe se gospodinje, ki so precejšnje prijateljice alkohola, kar tudi ne povzdiguje dijaka. Znan je slučaj, ko je gospodinja poleg tega sama igrala z dijaki za denar in jih »obirala« prav na debelo, ko so šli pa od nje, je pa tekla brž v šolo jih tožiti.

Preiskovanje dijaških stanovanj od šole ima sicer precej uspeha, toda gospodinja vendar ne bo povedala, kar bi bilo njej v škodo; dijaki si pa ali ne upajo ali nočejo praviti stvari, kar bi bilo neljubo gospodinj in pogosto tudi — njim.

Je pa še druga nevarnost za našega dijaka po raznih stanovanjih, in to so sostanovanci. Posebno za manjše je skvarjen večji dijak prava kuga; kajti njega manjši pogosto bolj poslušajo kot profesorja samega. Zabavljanje čez cerkev in njene osebe, različne zgodovinske laži in »moderna« znanost morajo neizkušene mladeniča odtujiti veri. Z vero pa izgubi vse, kar mu daje moč, in brez cilja in idealov brska po blatu in prahu »modernega« življenja, loveč se za prazne fraze in stvari, ki jih ne razume.

Mnogo je dobrih src, ki skrbijo za dobre gospodinje in stanovanja našim dijakom, toda kdo ga reši nevarnosti slabe tovarišije?

Proti zapeljivcem!

Iz Celja.

Zajedno z »Narodno stranko« se je naenkrat pojavila v Celju tudi med dijaštvom stranka. Začeli so loviti slovenske dijake v liberalno mrežo. Kolikim so vzeli s slabimi knjigami vero! Ti so pohujševali nato svoje še verne tovariše in jim jemali vero. Da postanejo slovenski dijaki v Celju še bolj brezverski in svobodomiselni, prišli so v Celje liberalni agitatorji druge vrste; to so bili radikalni visokošolci. Govorili so in njihove besede so padle na rodovitna tla. Veselili so se svojih uspehov ti pohujševalci. Na koncu lanskega šolskega leta je liberalizem med dijaštvom bil tako napredoval, da si je neki doktor upal vpričo množice dijakov izustiti besede: »Ali je sploh še mogoče, da bi bil slovenski dijak »klerikalec«? Beseda klerikalec pa pomeni tem ljudem toliko kakor katoliški. — Kolikor so jih vjeli, so večinoma izgubljeni in to je večina celjskega dijaštva. Vendar vsaka stvar ima svoje meje in meje bo morala tudi spoznati v kratkem liberalna nesramnost. Kje ste pohujševalci mladine, pohujševalci slovenskega dijaštva? Slovenski stariši so dali svoje sinove v šolo, da bi postali kedaj dobri katoliški možje, ne pa brezverne večče. Vi ste se zavzeli za dijake, da postanejo svobodni po vaši glavi, a odgovornosti za nje niste prevzeli! Govorili ste o svobodi in napredku, a sreče niste zagotovili nikomur, ki se ravna po vaših navodilih. Lepi so vaši nauki, ker še sami ne verujete v nje! Saj pravi radikalno dijaštvo, da resnice sploh ni, ampak vsak ima za resnico kaj drugega. Ker pa je resnica samo ena, vaše naziranje ne more biti pravo. Vi ste napovedali boj katoličanstvu. Napovedali ste boj tisti veri, ki jo imajo vaši stariši, katerim se pa vi hlinite, ker drugače ne morete nič doseči. Agitatorji za propali liberalizem! Vaša dolžnost bi bila, da se opravičite pred stariši tistih sinov, ki ste jih zavedli v blato, v katerem sami tavate. Vaša dolžnost bi bila, da jih prosite oduševanja, ker ste vzeli sinom-dijakom najboljši zaklad — vero. Toda, ne! Vi nočete tega storiti, ker vaše načelo je hinavščina brez konca in kraja. Vaši dokazi so sofistični, to je navidezni, ki so kakor pena. Vidi se do bri in lepi, če jih pa preiskuješ, se razblinijo v nič. Pa saj tudi drugače ni mogoče. Komur je vera postranska stvar, ta seveda ne more najti resnice, ker tako malo spoštuje izvor vse resnice, večnega Boga. Vera je nadnaravna milost in se obdrži samo z nadnaravnimi pripomočki. Idite se učiti katekizma! Sicer je škoda besed, izdala bodo dejanja. Nič vam ne bo pomagalo več vaše hinavstvo. Na eni strani greste v cerkev, na drugi strani pa jemljete dijaštvu vero! Nič več se ne boste mogli skrivati, ker se predobro poznamo. Vlada radikalizma in liberalizma med dijaštvom se bo nehala, ker razkrinkana so vaša dela. Združili ste se s svobodomiselci, ki so napovedali na praškem shodu boj vsaki veri in vaše glasilo »Omladina« toplo priporoča glasilo svobodomiselcev »Svobodno Misel«, ki je najgrša cunj, kar jih je kdaj svet videl. Le agitirajte za »Omladino«, le širite »Svobodo« med ljudi, mi bomo pa agitirali med ljudstvom za vpogled v dijaške razmere, da bo slovenski narod spoznal, kateri so pravi narodni dijaki. **Znaki našega naroda so: katoliška vera, slovenski jezik in kmetijski stan.** To troje je združeno nerazdružljivo. Kdor zaničuje eno izmed teh treh svetinj, zaničuje svoj lastni narod in postane izdajalec njegov! Kdor se poteguje za nasprotno od tega trojnega, izda svoj narod. Kogar zatorej izdajalci naredijo za izdajalca, kogar spridijo liberalci v liberalca, naj tudi gledajo, da bodo skrbeli zanj! Marsikateremu dijaku-pohujševalcu bo treba kremplje pristriči, dokler še nima predolgih. Če ne marate za nauke duhovnikov in svojih katoliških starišev, tudi ni treba marati za njihov denar, ako ste pošteni. — To naj bo za danes. En čas samo še bomo gledali, kmalu pa napnemo druge strune!

Več izobrazbe! — Manj alkohola!

Iz Novega mesta.

Ne bodem popisoval na dolgo in široko, kak po-
men imajo knjige za izobrazbo vsakega dijaka. To
uvidi menda vsak pameten človek, da je dijaku po-
treba pred vsem knjig, in sicer dobrih knjig, da se
njegov znanje izpopolni vsestransko. V Novem mestu
so pa dijaki v tem oziru jako slabo preskrbljeni.
Imajo sicer gimnazijsko knjižnico, kakor povsod, toda
ta ni bogve koliko vredna, posebno slovenski oddelek
ne. Kajti iz novejšega slovenskega slovstva nima knjiž-
nica razun Medveda in Silvin Sardenka niti ene druge
knjige. Od starejših pisateljev sta samo Kersnik in
Jurčič cela, Stritarja je pa le par zvezkov. So sicer
druge knjige, toda te prebere človek že v nižji gim-
naziji in ko pride v višjo nima niti dvajset poštenih
knjig. Po mojem mnenju bi dijaku, ko pride v sedmi,
osmi razred, ne škodovali n. pr. Meško, Finžgar, Zu-
pančič, Trdina itd. ali pa vsaj prevodi najboljših sve-
tovnih pisateljev. V Novem mestu ni nič nenavadnega,
da naleti človek na osmošolca, ki ne ve, da je sploh
živel kak Dostojevskij ali pa Dickens, da ne omenim
drugih svetovnih pisateljev. Zato naj bi gimnazija na-
bavila kaj novejših pisateljev in pesnikov, pa tudi sta-
rih, in dijaki bi gotovo manj vogale podpirali po me-
stu in zapravljali prosti čas s pohajkovanjem po trgu
in s popivanjem.

Nikjer na Kranjskem se menda ne popiva tako
zelo, kakor v Novem mestu. V tako majhnem mestecu
je celih 26 gostiln in dve kavarni. Pijančevanje in po-
nočevanje do dveh, treh zjutraj je vsak dan, na dnev-
nem redu, ob nedeljah in praznikih pa do dneva. Ža-
libog je ta strup razširjen tudi med dijaki. Do tretje,
četrtje gimnazije se še ne upajo zahajati v gostilne,
toda v poznejših letih temeljito popravijo, kar so za-
mudili prej. Ako je bil kak ples, kdo je zadnji zapustil
gostilno? »Student«, ko je moral ob tri četrti na osem
v šolo! Res žalostno je gledati te izpite in skrokane
postave, ko prihajajo ob ponedeljkih zaspani in pol
pijani v šolo. Najhujši krokarji so seveda oni, ki ni-
majo nikakega prepričanja, pa tudi drugi ne zaosta-
jajo dosti za njimi. Ako bi se profesorji malo bolj bri-
gali za dijake, tam kjer je treba, bi gotovo ne popivali
z različnimi »Florjani«, katere potem predstavljajo kot
svoje strice, tete, sestrične itd.

Boj alkoholu!

Somišljenik-mladenič iz Maribora nam piše: Ako
se oziroma dandanes okrog sebe in premislimo polo-
žaj našega naroda, se pač moramo vprašati: »Kam pri-
demo?« Nada naroda je mladina in če je mladina po-
kvarjena, ali more biti narod zdrav in krepak? Ako je
mladina na krivem potu, kje pa naj iščemo v prihod-
nosti mož, stebrov domovine? Dokazati, v kakem
žalostnem stanju je naša mladina, nam pač ni težko.
Poglejmo le malo v jetnišnice. Petnajstletni fantički,
pa že nosijo jetniško suknjo. Ali naj bodo potem to
kedaj stebri naroda? Kje naj iščemo temu vzroka?
Žganjarne so tiste, ki so krive, da nosijo že tako
mladi ljudje jetniško obleko. Le poglej enkrat v ne-
deljo v gostilno, bodisi v mestu ali na deželi, vse se
valja v kugi alkoholizma. In alkoholizem je tista rak-
rana, katere se naš narod ne more osvoboditi. Ne mi-
slimo pa, da so samo mladeniči vdani alkoholu, am-
pak dekleta niso mnogo boljša. Samo en slučaj. Pri-
šel sem neko nedeljo v gostilno na deželi. Bil sem še
tešč in si dam prinesiti čašo kave. Med tem vstopite
dve dekleti in zahtevate četrtno šnopsa, za fir-
teljino pa še osminko. Nato ste odšle, pa ne k maši,
ampak na trg zijala prodajat. In takih in enakih slu-
čajev ni malo. Ali naj bodo te potem vrle gospodinje
in narodne matere? Temu je treba odpomoči ter se
resno dela poprijeti. Razveselil sem se vesti, da prične

izhajati nov list, ki bo posvečeval svojo skrb za mia-
dino. Če pa hoče list resno nastopati ter se lotiti dela,
naj bi pač povzdignil svoj glas: »Proč z alkoholom!«

»Esperanto« med slovenskim dijaštvom v Mari-
boru. Če nas vsi znaki ne varajo, je našlo vprašanje
svetovnega jezika, s katerim se je bavilo človeštvo
že v najstarejših časih, svojo teoretično rešitev v ge-
nijalnem izumu dr. L. L. Samenhofa, v njegovem med-
narodnem pomožnem jeziku »Esperanto«. Za njegovo
praktično uporabnost govori njegovo zmagoslavno raz-
širjanje po vsem svetu, trije zelo številno obiskani sve-
tovni kongresi, bogata književnost, časnikarstvo itd.
Tudi med našim mariborskim slovenskim dijaštvom
se je začelo rahlo gibanje, devet esperantistov-pijo-
nirjev se je združilo v slovensko-esperant-
skem krožku. Vsi tisti, ki se zanimajo za espe-
rantsko gibanje, ki želijo postati »samideanoj-somišlje-
niki«, ali ki se že pečajo z jezikom ter hočejo dopiso-
vati »internacie-mednarodno«, se naj obrnejo na ime-
novani krožek (Wildenrainerjeva ulica številka 14.
I., 7.)

Naše vžigalice! Naša ljudska organizacija ima
svoje vžigalice. Založila jih je »Slovenska krščansko-
socialna zveza«, ki bo čisti dobiček dala obmejnim
Slovincem. Posebno važno je pri teh vžigalicah, da
ves čisti dobiček gre za naš skupni namen, ne pa v
žep kakaga založnika. Vsakogar izmed nas je zato
častna dolžnost, da rabi odslej te naše vžigalice,
ki se dobivajo povsod v dosedaj med nami običajnih
oblikah. Ob enem naj bodo te vžigalice tudi vidno zna-
menje vseh naših somišljenikov! Spoznali jih bode-
te po napisu »V korist obmejnim Slovincem« in po dveh
v bratsko pomoč segajočih rokah, ki oklepajo sloven-
sko trobojnico. Slovenski možje in fantje, slovenske
žene in dekleta, skrbite, da prodro te naše vžigalice v
zadnjo gorsko kočo, osvojite jim srca vseh, vznemite z
njimi ogenj bratskega domoljubja. **Zahtevajte naše
vžigalice »V korist obmejnim Slovincem« v vseh
prodajalnicah, v vseh tobakarnah, v vseh gostilnah!**
Naj ne bo našega somišljenika, naše somišljenice, ki
bi tega ne storila! Vžigalice »V korist obmejnim
Slovincem« se naročajo z naslovom »Vodstvo slo-
venske krščansko-socialne zveze v Ljubljani, Kopi-
tarjeve ulice št. 2.« Po redu, kakor nam bodo doha-
jala naročila, v istem redu bomo tudi razpošiljali na-
ročene zaboje. Še enkrat prosimo vse naročnike,
vse čitatelje, da izvrše poziv: **Naše vžigalice, to vidno
naše skupno znamenje, v vsako slovensko hišo, v
vsako slovensko rodbino!**

Listnica uredništva.

Vse naše naročnike vabimo k sodelovanju in do-
pisovanju! **Dopisi naj bodo kratki in jedrnat, kajti
prostora je malo.** Mladeniči, pišite za list marljivo;
če se bo marsikaj odložilo, ali izpremenilo ali pa se
sploh ne bo vsprejelo, ne marajte za to! S tem se
boste za dopisovanje vadili. S prihodnjo številko (2)
začnemo z zelo zanimivim podlistkom. **Agitirajte za
list na vašem domu, med znanci in prijatelji ter v
društvih.** Čim več bo naročnikov, tem bolj bo napre-
doval list in se povečal. Vsi dopisi naj se naslovijo
na: **Franc Terseglav, Katoliška Tiskarna, Ljubljana.**

Listnica upravnštva.

Prvo številko lista smo poslali na ogled raznim
našim prijateljem in znancem, od katerih pričakujemo,
da se bodo na list naročili. V več izvodih smo poslali
list našim telovadnim odsekom, iz katerih pričaku-
jemo, da bodo izšli najboljši agitatorji. Kdor se na list
ne naroči, naj ga vrne. Vse upravnštva se tičeče
stvari naj se pošiljajo na naslov: **Ivan Podlesnik,
Ljubljana, Katoliška tiskarna.**